

Republica Moldova

PARLAMENTUL

LEGE Nr. LP547/2003
din 25.12.2003

asistenței sociale

Publicat : 12.03.2004 în MONITORUL OFICIAL Nr. 42-44 art. 249 Data intrării în vigoare

MODIFICAT

[LP219 din 16.12.21, MO325-333/31.12.21 art.500; în vigoare 01.01.22](#)

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Noțiuni de bază

În prezenta lege, noțiunile de bază utilizate au următoarele semnificații:

asistență socială - componentă a sistemului național de protecție socială, în cadrul căruia statul și societatea civilă se angajează să prevină, să limiteze sau să înlăture efectele temporare sau permanente ale unor evenimente considerate drept riscuri sociale, care pot genera marginalizarea ori excluderea socială a persoanelor și a familiilor aflate în dificultate;

risc social - pericol pentru persoană sau familie de a fi afectată de consecințele economice negative ale pierderii potențialului fizic, statutului ocupațional sau social (boală, accident, dizabilitate, îmbătrânire, deces, maternitate, șomaj, inadaptare socială etc.);

asistent social - persoană cu studii speciale în domeniu, deținătoare a diplomei de licență sau de masterat, care prestează servicii sociale persoanelor și familiilor care temporar se află în dificultate și care, din motive de caracter economic, social, fizic sau psihologic, nu sînt în stare să își asigure prin mijloace și eforturi proprii un nivel decent de viață;

lucrător social - persoană care a beneficiat de instruire specială în domeniul îngrijirilor la domiciliu și oferă aceste servicii;

anchetă socială - act care constată situația materială și socială actuală a persoanei sau a familiei, ce solicită asistență socială, și care conține date referitoare la persoană sau la membrii familiei (vîrstă, ocupație, venituri), la locuință și la bunurile pe care le posedă, la

problemele cu care se confruntă aceștia;

persoană și familie defavorizată - persoană și familie socialmente vulnerabile, aflate în situații care împiedică activitatea normală a acestora din punct de vedere economic, educativ, social etc.;

beneficiar de asistență socială - persoană sau familie defavorizată căreia, în temeiul cererii, anchetei sociale și al actelor constatatoare, i se acordă prestații și/sau servicii sociale;

situație de dificultate - stare a persoanei care, din cauza pierderii independenței fizice, psihice sau intelectuale, are nevoie de asistență socială pentru îndeplinirea funcțiilor curente de importanță vitală;

plasament familial - formă de ocrotire a minorului rămas fără supravegherea părinților sau ai cărui părinți se află în situație de risc sau în altă situație care necesită instituirea tutelei;

reintegrare socială - reabilitare a funcțiilor de bază (economică, educativă, socială etc.) ale unei persoane sau familii, care permite acestora să participe la viața socială;

familie cu mulți copii - familie cu 3 și mai mulți copii.

Articolul 2. Scopurile legii

Prezenta lege are drept scop determinarea principiilor și obiectivelor asistenței sociale, stabilirea dreptului la asistență socială, prestațiilor și serviciilor de asistență socială, beneficiarilor acestora, precum și a cerințelor față de personalul din sistemul de asistență socială.

Articolul 3. Principiile asistenței sociale

Asistența socială se întemeiază pe următoarele principii:

a) recunoașterea independenței și autonomiei personalității, respectarea demnității umane;

b) universalitatea dreptului la asistență socială, garantarea accesibilității acesteia;

c) solidaritatea socială;

d) flexibilitatea măsurilor de asistență socială, aducerea lor în concordanță cu necesitățile reale ale persoanei sau ale familiei aflate în dificultate;

e) parteneriatul social ca mijloc de realizare și evaluare a măsurilor de asistență socială;

f) responsabilitatea personală a beneficiarului de asistență socială.

Articolul 4. Obiectivele asistenței sociale

(1) Obiectivele asistenței sociale constau în prevenirea și depășirea situației de dificultate a persoanelor sau a familiilor și în asigurarea integrării lor sociale, cu respectarea principiului autonomiei.

(2) Reintegrarea socială a persoanei sau a familiei cu statut social lezat este orientată spre restabilirea și îmbunătățirea relațiilor acestora în societate.

Articolul 5. Aplicarea legii

Prezenta lege se aplică:

a) cetățenilor Republicii Moldova, precum și străinilor specificați la art. 2 alin. (1) din Legea nr. 274 din 27 decembrie 2011 privind integrarea străinilor în Republica Moldova;

b) persoanelor fizice și juridice (indiferent de forma juridică de organizare și de tipul de proprietate) autohtone și străine cu domiciliul/sediul în Republica Moldova.

Articolul 6. Politica de asistență socială

(1) Politica de asistență socială se realizează consecvent și cu prioritate în favoarea persoanelor și familiilor în dificultate sau susceptibile de a deveni social-dependente și are drept obiective:

a) prevenirea sau ameliorarea situației de dificultate și atenuarea consecințelor acesteia;

b) menținerea unui nivel decent de viață al persoanei sau familiei;

c) acordarea unui sprijin suplimentar, temporar sau permanent, prin prestații și servicii sociale.

(2) Politica de asistență socială are drept scop orientarea măsurilor politice și socioeconomice spre asigurarea de posibilități egale atât pentru membrii societății, cât și pentru sistemele instituțional-administrative organizate la nivel local și central.

(3) Măsurile de asistență socială se realizează prin programe și acțiuni personalizate, preventive sau curente, organizate și garantate de autoritățile administrației publice centrale și locale, precum și de alte organe sau organizații ale societății civile.

(4) Programele de asistență socială se elaborează de către autoritățile administrației publice centrale și locale și se coordonează cu Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale. La elaborarea acestor programe sînt antrenate, în calitate de parteneri sociali, organizațiile neguvernamentale, persoanele fizice și juridice din țară și din străinătate, instituțiile de cult recunoscute în Republica Moldova și reprezentanții societății civile.

(5) Coordonarea activității de asistență socială, realizate în cadrul sistemului național de protecție socială, revine autorității administrației publice centrale cu atribuții în domeniu.

Capitolul II

BENEFICIARIII DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ

Articolul 7. Beneficiarii de asistență socială

De asistență socială beneficiază persoanele și familiile care, din cauza unor factori de natură economică, fizică, psihologică sau socială, nu au posibilitate prin propriile capacități și competențe să prevină și să depășească situațiile de dificultate, și anume:

- a) copiii și tinerii ale căror sănătate, dezvoltare și integritate fizică, psihică sau morală sînt prejudiciate în mediul în care locuiesc;
- b) familiile care nu își îndeplinesc în mod corespunzător obligațiile privind îngrijirea, întreținerea și educarea copiilor;
- c) familiile fără venituri sau cu venituri mici;
- c¹) persoanele afectate de violență în familie;
- c¹) familiile afectate de violența intrafamilială;
- d) persoanele fără familie, care nu pot gospodări singure, care necesită îngrijire și supraveghere sau sînt incapabile să facă față nevoilor sociomedicale;
- e) - *abrogată*;
- f) familiile cu trei și mai mulți copii;
- g) familiile monoparentale cu copii;
- h) persoanele vîrstnice;
- i) persoanele cu dizabilități;
- j) alte persoane și familii aflate în dificultate.

Articolul 8. Stabilirea dreptului la asistență socială

(1) Asistența socială se acordă la cerere, în baza referirii sau din oficiu, în condițiile legii.

(2) - *abrogat*.

(3) Dreptul la asistență socială se stabilește în temeiul evaluării necesităților persoanei, confirmate prin ancheta socială și prin alte acte constatatoare. Persoana sau familia are dreptul să fie informată asupra condițiilor de acordare a asistenței sociale, asupra rezultatelor privind evaluările necesităților individuale, asupra datei de constituire a dreptului la asistență socială și asupra modalității de primire a ei.

(4) Asistența socială, se acordă în baza consimțămîntului liber exprimat al persoanei care necesită sprijin și are discernămint sau al reprezentantului ei legal, în cazul în care aceasta este lipsită de sau limitată în capacitate de exercițiu.

(5) Beneficiarul de asistență socială este obligat să comunice în scris autorității, care i-a stabilit acest drept, despre orice eveniment de natură să conducă la modificarea, suspendarea sau încetarea dreptului.

(6) Dreptul la asistență socială nu exonerează persoana de responsabilitate pentru sine și pentru propria familie.

(7) În cazul în care se încalcă drepturile și libertățile beneficiarului de asistență socială, acesta sau reprezentantul său legal are dreptul să sesizeze instanța de judecată.

Capitolul III

FORMELE DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ

Articolul 9. Formele de asistență socială

Asistența socială se acordă sub formă de servicii sociale și de prestații sociale.

Articolul 10. Serviciile sociale

(1) Serviciile sociale reprezintă ansamblul de măsuri și activități realizate pentru satisfacerea necesităților sociale ale persoanei sau familiei, în scop de depășire a unor situații de dificultate, precum și de prevenire a marginalizării și excluziunii sociale.

(2) Serviciile sociale includ serviciile sociale primare, specializate și cu specializare înaltă. Serviciile sociale se prestează cu prioritate în mediul familial, comunitate și, ca ultimă soluție, în instituțiile rezidențiale.

(3) Calitatea serviciilor sociale se asigură prin respectarea standardelor de calitate aprobate de Guvern.

(4) Serviciile sociale se acordă gratuit, cu plată parțială sau integrală.

(5) - *abrogat.*

Articolul 11. Prestații sociale

Prestațiile sociale se acordă sub formă de compensații, alocații, indemnizații, de ajutor social, material și de altă natură.

Capitolul IV

ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA SISTEMULUI

DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ

Articolul 12. Asistența socială la nivel central

(1) Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale este autoritatea din cadrul administrației publice centrale care coordonează activitatea de acordare a asistenței sociale și evaluează funcționarea sistemului de asistență socială.

(2) Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale exercită următoarele atribuții principale:

a) elaborează și promovează politica de asistență socială la nivel național;

b) elaborează și promovează actele normative pentru implementarea politicilor în sistemul de asistență socială;

c) evaluează impactul politicilor în domeniul asistenței sociale în scop de reformare și eficientizare a acordării prestațiilor sociale, de sporire a calității serviciilor sociale și de facilitare a accesului la ele;

d) reglementează și organizează sistemul de acreditare și controlul de stat în domeniul asistenței sociale;

[Art.12 al.(2), lit.d) în redacția LP219 din 16.12.21, MO325-333/31.12.21 art.500; în vigoare 01.01.22]

e) coordonează și evaluează activitatea structurilor teritoriale de asistență socială;

f) cooperează cu autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi și de nivelul al doilea și cu reprezentanții societății civile, în condițiile legii, în scop de dezvoltare a serviciilor sociale și de asigurare a calității lor;

g) identifică necesitățile de formare profesională a personalului angajat în sistemul de asistență socială și asigură îmbunătățirea capacităților profesionale ale acestuia;

h) dezvoltă relații de colaborare cu instituții și organizații internaționale similare, încheie convenții de colaborare cu acestea;

i) creează și dezvoltă sistemul informațional în domeniu.

j) centralizează mijloacele bănești din alocațiile totale prevăzute în bugetul de stat pe anul respectiv pentru asistența socială, inclusiv prin delegare instituțiilor din subordine, în vederea realizării programelor cu destinație specială din domeniu.

(3) La elaborarea politicii de asistență socială, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale se consultă cu reprezentanții societății civile, cu patronatele și sindicatele.

(4) Autoritățile publice centrale organizează și gestionează instituțiile prestatoare de servicii sociale doar în cazul în care asemenea instituții nu pot fi organizate și gestionate de către autoritățile administrației publice locale.

Articolul 13. Rolul autorităților administrației publice

locale de nivelul al doilea în organizarea

asistenței sociale

(1) Autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea organizează structura

teritorială de asistență socială, care, în comun cu autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi și în colaborare cu reprezentanții societății civile, realizează politica de asistență socială și asigură aplicarea legislației la nivel teritorial.

(2) Autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea, prin intermediul structurii teritoriale de asistență socială, exercită următoarele atribuții:

a) identifică problemele sociale în raza administrativ-teritorială și elaborează strategii de dezvoltare și prestare a asistenței sociale în conformitate cu politica socială a Guvernului, promovată de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale;

b) organizează și acordă asistență socială în funcție de necesitățile identificate;

b¹) organizează activități de prevenire a situațiilor de risc pentru copii și susțin dezvoltarea capacităților familiei în îngrijirea și educația copilului;

b²) asigură protecția copiilor în situație de risc și a copiilor separați de părinți;

c) generalizează și sistematizează informația privind asistența socială acordată și analizează eficiența acesteia;

d) susțin autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi și pe reprezentanții societății civile în activitatea de elaborare și implementare a programelor locale de dezvoltare a asistenței sociale, precum și în cea de monitorizare a realizării acestora;

e) asigură gestionarea mijloacelor financiare și a resurselor umane pentru dezvoltarea și prestarea asistenței sociale în teritoriul administrat;

f) susțin activitatea instituțiilor de asistență socială din primăriile aflate în raza unității administrativ-teritoriale de nivelul al doilea și înaintează propuneri în vederea optimizării activității acestora;

g) completează sistemul informațional în domeniul asistenței sociale cu date la nivel de raion;

h) informează populația despre situația în domeniul asistenței sociale, despre modul de acordare a prestațiilor și a serviciilor sociale;

i) asigură prestarea asistenței sociale persoanelor aflate în situații de dificultate;

i¹) oferă, la solicitarea Inspectoratului Social de Stat, informațiile necesare pentru efectuarea controlului de stat privind acordarea asistenței sociale în teritoriul administrat;

[Art.13 al.(2), lit.i¹) introdusă prin LP219 din 16.12.21, MO325-333/31.12.21 art.500; în vigoare 01.01.22]

j) asigură supervizarea personalului din sistemul de asistență socială.

(3) Structura teritorială de asistență socială, de comun acord cu autoritatea administrației publice locale de nivelul întâi, angajează personalul din sistemul de asistență

socială, conform art. 15 alin. (1), pentru promovarea intereselor și soluționarea problemelor populației aflate în dificultate din unitatea administrativ-teritorială respectivă.

Articolul 14. Rolul autorităților administrației publice locale

de nivelul întâi în organizarea asistenței sociale

(1) Autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi exercită următoarele atribuții:

a) inițiază studierea situației în sfera socială pe teritoriul subordonat;

b) analizează problemele sociale;

b¹) oferă, la solicitarea Inspectoratului Social de Stat, informațiile necesare pentru efectuarea controlului de stat privind acordarea asistenței sociale în teritoriul administrat;

[Art.14 al.(1), lit.b¹) introdusă prin LP219 din 16.12.21, MO325-333/31.12.21 art.500; în vigoare 01.01.22]

c) adoptă și dezvoltă strategii locale de susținere a persoanelor și familiilor defavorizate;

d) adoptă programe de asistență socială și exercită controlul asupra realizării acestora;

e) asigură resursele umane, materiale și financiare pentru implementarea programelor de asistență socială și pentru soluționarea problemelor sociale stringente;

f) contribuie la asigurarea condițiilor adecvate de activitate pentru personalul structurii teritoriale de asistență socială, care activează în teritoriul administrat;

g) monitorizează și coordonează activitatea personalului din sistemul de asistență socială în comun cu structura teritorială de asistență socială.

(2) Autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi, conform necesităților identificate, în mod independent, pot crea servicii sociale și institui unități de personal.

Capitolul V

PERSONALUL DIN SISTEMUL DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ

Articolul 15. Personalul din sistemul de asistență socială

(1) Asistența socială se realizează de către:

a) asistentul social;

b) lucrătorul social;

c) asistentul parental profesionist cu formare specială;

d) părintele-educator cu formare specială;

e) asistentul personal.

(2) Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, în comun cu autoritățile administrației publice locale, determină efectivul minim necesar de personal al instituțiilor de asistență socială.

(3) Instituțiile de asistență socială, indiferent de forma juridică de organizare și de tipul de proprietate, respectă normele minime de personal conform standardelor de calitate ale serviciilor sociale și conform altor acte normative.

(4) Personalul din sistemul de asistență socială este obligat să respecte legislația și normele eticii profesionale stabilite.

(5) Supervizarea profesională contribuie la dezvoltarea și consolidarea competențelor personalului angajat, la îmbunătățirea calității serviciilor sociale, precum și la consolidarea echipei de personal la nivel local.

Articolul 16. Formarea profesională continuă

(1) Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și Ministerul Educației, Culturii și Cercetării creează sistemul de formare profesională continuă a personalului din sistemul de asistență socială.

(2) Structurile teritoriale de asistență socială și prestatorii de servicii sociale, indiferent de forma juridică de organizare și de tipul de proprietate, asigură formarea profesională continuă a angajaților.

Articolul 17. - *abrogat.*

Articolul 18. - *abrogat.*

Articolul 19. - *abrogat.*

Articolul 20. - *abrogat.*

Articolul 21. - *abrogat.*

Capitolul VI

FINANȚAREA ASISTENȚEI SOCIALE

Articolul 22. Sursele de finanțare

(1) Acțiunile de asistență socială se finanțează de la bugetul de stat, de la bugetele locale, din Fondul de susținere a populației, din donații, sponsorizări, precum și din contribuțiile beneficiarilor de asistență socială.

(2) Instituțiile de asistență socială pot organiza gospodării auxiliare în vederea obținerii unor venituri pe care le pot gestiona în calitate de venituri colectate.

(3) Pentru finanțarea serviciilor sociale sînt utilizate și mijloacele încasate drept contribuții ale persoanelor beneficiare care dispun de venituri proprii.

(4) Contribuțiile beneficiarilor de asistență socială se stabilesc, în funcție de veniturile proprii ale beneficiarilor, după cum urmează:

a) de către autoritățile administrației publice locale - pentru serviciile sociale finanțate din bugetele locale;

b) de către persoanele juridice (cu avizul autorităților administrației publice locale) - pentru serviciile sociale organizate și finanțate de acestea;

c) de Guvern - pentru serviciile sociale finanțate de la bugetul de stat;

d) prin acordul părților - în cazul programelor de asistență socială finanțate în parteneriat.

Articolul 23. Modul de finanțare

(1) Modul de finanțare a asistenței sociale se stabilește prin legile care reglementează acordarea prestațiilor sociale și a serviciilor sociale.

(2) Autoritățile administrației publice locale, pornind de la posibilitățile financiare reale, asigură baza materială necesară pentru organizarea și funcționarea structurilor teritoriale de asistență socială, pentru acordarea serviciilor sociale proprii și sprijină acțiunile de asistență socială întreprinse de persoanele fizice și juridice, de instituțiile de cult recunoscute în Republica Moldova și de organizațiile societății civile.

(3) - *abrogat.*

Articolul 24. - *abrogat.*

Articolul 25. - *abrogat.*

Capitolul VII

CONTROLUL DE STAT ÎN DOMENIUL

ASISTENȚEI SOCIALE

Articolul 26. Răspunderea pentru încălcarea prezentei legi

Nerespectarea prevederilor prezentei legi atrage răspundere disciplinară, civilă, contravențională sau penală în conformitate cu legislația.

Articolul 26¹. Controlul de stat în domeniul asistenței sociale

(1) Controlul de stat în domeniul asistenței sociale se efectuează de către Inspectoratul Social de Stat, autoritate administrativă din subordinea Ministerului Muncii și Protecției Sociale.

(2) Misiunea, funcțiile de bază, atribuțiile principale, drepturile generale și alte prevederi normative privind organizarea activității Inspectoratului Social de Stat se stabilesc în regulamentul

privind organizarea și funcționarea acestuia, aprobat de Guvern.

(3) În activitatea de control de stat în domeniul asistenței sociale, Inspectoratul Social de Stat constată și examinează contravenții în conformitate cu prevederile Codului contravențional.

[Capitolul VII în redacția LP219 din 16.12.21, MO325-333/31.12.21 art.500; în vigoare 01.01.22]

Capitolul VIII

DISPOZIȚII FINALE

Articolul 27

Guvernul, în termen de 5 luni:

va prezenta Parlamentului propuneri pentru aducerea legislației în vigoare în corespundere cu prezenta lege;

va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege;

va asigura anularea de către ministere și departamente a actelor normative ce contravin prezentei legi.

PREȘEDINTELE

PARLAMENTULUI Eugenia OSTAPCIUC

Chișinău, 25 decembrie 2003.

Nr. 547-XV.